

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3199/2021. (V. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 56.Pf.631.233/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az egyedi ügy III. rendű alperese – munkaviszonyban állt a II. rendű alperessel. A II. rendű alperes gépjárművek előzetes eredetiségvizsgálatával is foglalkozó gazdasági társaság volt, az indítványozó eredetvizsgáló munkakörben dolgozott az alkalmazásában. Az I. rendű alperes el kívánta adni a perbeli személygépkocsit, hirdetésére a felperes jelentkezett. Az I. rendű alperes előzetes eredetvizsgálatra vitte a gépkocsit. Az eredetiségvizsgálatról szóló dokumentációban tanúsító szervezetként a II. rendű alperes, vizsgálóként az indítványozó került feltüntetésre; a vizsgálatot ténylegesen az indítványozó végezte el. Ennek során a gépkocsi alvázszámáról részben rossz minőségű és homályos, olyan fényképeket is készített, amelyeken a teljes alvázszám sor nem látható. A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala a vizsgálat alapján hatósági bizonyítványt állított ki a gépjármű eredetiségéről. A hatósági bizonyítványon ügyintézőként az indítványozó neve került feltüntetésre.
- [3] Az adásvételi szerződés létrejöttét és teljesítését követően a felperes három évig használta a gépjárművet. Ezt követően a gépjárművet érintően is büntetőeljárás indult, melynek során kiderült, hogy azt ismeretlen tettes egy autószalontól jogtalanul eltulajdonította. A gépjárművet a rendőrség lefoglalta és az ügyben készült szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alvázszámot meghamisították, majd elrendelte, hogy a gépjárművet ki kell adni az eredeti tulajdonosnak.
- [4] A fizetési meghagyással szembeni ellentmondás folytán perré alakult ügyben a felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az adásvételi szerződés semmis, mert az I. rendű alperes nem volt a gépkocsi tulajdonosa. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a szerződésben vételárként megállapított 2 250 000 Ft, valamint kamatai megfizetésére. Emellett kérte azt is, hogy a bíróság szerződésen kívüli károkozás címén egyetemlegesen kötelezze a II. és III. rendű alpereseket a keresetben megjelölt összegből 1 556 250 Ft és kamatai megfizetésére. Az indítványozóra utólag terjesztette ki keresetét, mert az eredeti keresetlevél benyújtását követően szerzett tudomást arról, hogy az eredetiségvizsgálatot az indítványozó végezte.
- [5] A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta az I. rendű alperest és az indítványozót, a II. rendű alperes vonatkozásában a keresetet elutasította. Az indítványozó kárfelelőssége vonatkozásában azt állapította meg – szakvélemény beszerzése mellett –, hogy az indítványozó a vizsgálatot nem az irányadó szakmai szabályok és jogszabályok szerint végezte el, mulasztását felismerhette volna, és nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, ez pedig a felperes károsodását eredményezte.
- [6] Az I. rendű alperes és az indítványozó egyaránt fellebbeztek az elsőfokú ítélet ellen. Az indítványozó előadta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, mert a II. rendű alperesnek az indítványozóra nézve terhelő vallomásra támaszkodott ítélete indokolásában, ami jogszabálysértő és nem vezethet az indítványozó marasztalásához. Nincs olyan anyagi jogi rendelkezés, amely lehetővé tenné több, egymástól eltérő alapú igény egyetemleges érvényesítését. A konkrét ügyben nincs szó közös károkozásról. Az indítványozó munkavállalóként nem teljesítési segéd, hanem a munkáltató nevében jár el, ezért az általa elvégzett munka a munkáltató által ellátott feladatnak minősül. Az elsőfokú bíróság téves jogszabályi rendelkezéseket vett alapul az ügy elbírálásához.

- [7] A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen; az ügyben benyújtott keresetkiterjesztés határozott kereseti kérelmet tartalmazott. A felperes által helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések értelmében az indítványozó közvetlenül felel a hatósági bizonyítvány eredményéért. Az indítványozónak a perbe való bevonása jogszerű volt, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az elévülés nyugvását arra tekintettel, hogy a vizsgáló valós személyéről a felperes később szerzett tudomást.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panaszukat, melyben az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek, 26. cikk (1) bekezdésének, valamint 28. cikkének sérelmére történő hivatkozással kérték a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletének megsemmisítését a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság ítéletére kiterjedően.
- [9] Az indítványozó arra alapította panaszát, hogy az ügyben született ítéletek alapján vagy arra a következtetésre kell jutni, hogy az eljáró bíróságok valójában nem végeztek érdemi jogértelmezést az ügy megítélése során, vagy pedig arra, hogy jogértelmezésük eredményeképpen a magyar nyelvtan szabályaival és az Alaptörvény 26. és 28. cikkeivel ellentétes megállapításokat tettek. Az ítéletek indokolása nem felel meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó kellő alaposág követelményének, ez pedig a hatalommegosztás, a bírói függetlenség és az Alaptörvény által előírt jogszabályértelmezési zsinórmérték követelményeinek a sérelmét is eredményezi. Az ügyben alapul vett jogszabályok, az előzetes eredetiségvizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) és a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) irrelevánsak a perben felvetett kérdés elbírálása szempontjából. A Fővárosi Törvényszék mulasztása pedig kiüresítette az indítványozó jogorvoslathoz való jogát, megfosztotta őt az érdemi és hatékony jogorvoslat lehetőségétől.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [12] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben is megfogalmazta, hogy nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]]. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [13] Az indítványozó a fentiek elismerése mellett alapította panaszát arra, hogy a Fővárosi Törvényszék a jogerős ítélet megindokolása során a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogba ütközően igazolta a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság – álláspontja szerint – *contra legem* jogalkalmazását. Ezt az álláspontját részben azzal magyarázta, hogy az eljáró bíróságok tévesen jelölték ki az ügyben alkalmazandó jogszabályhelyeket, azok a per tárgya szempontjából irrelevánsak. Az elsőfokú bíróság azonban egyértelművé tette, hogy az indítványozó kárfelelősségének kérdését a specialitás elvére tekintettel a Kknyt. és az R. szabályai alapján kell elbírálni (14. oldal). Az alkalmazandó szabályokat tehát nem önkényesen jelölték ki, a bíróság számot adott arról, milyen jogszabályi alapra helyezte ítéletét, és ennek nyomán kifejtette, milyen módon vett részt az indítványozó abban a folyamatban, amelynek eredményeképpen a felperest kár érte, illetve miért állítható, hogy az indítványozó felróható módon járt el. Az ügyben született ítéletekből nem tűnik ki olyan mulasztás, ami az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek bármelyikének megfelelően a panasz érdemi vizsgálatát indokolja.
- [14] Az indítványozó kifogásolta azt is, hogy a Fővárosi Törvényszék nem indokolta meg a fellebbezése elutasítását. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben egyrészt arra utal, hogy a jogerős ítélet indokolása reagál a fellebbezésben előadott érdemi kifogásokra: az elévülés kérdésére, a kereseti kérelemnek az indítványozó által állított jogszerűtlen kiterjesztésére, az egyetemleges felelősség megállapításának kifogásolására, valamint a téves jogértelmezésre. Ezen túlmenően a törvényszék hivatkozott a perben irányadó, a polgári perrendtartásról szóló

1952. évi III. törvény 254. § (3) bekezdésére és ennek alapján az elsőfokú ítéletet annak helyes indokaira is utalva hagyta helyben. Mindezek fényében a törvényszék eljárása a panaszban előadottak alapján nem vet fel az Abtv. 29. §-ának megfelelő alkotmányjogi aggályt; a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog nem követeli meg, hogy a másodfokú bíróság, amennyiben egyetért a fellebbezéssel támadott ítélet jogi indokaival, ezeket újból részletesen kifejtse. A jelen ügyben benyújtott alkotmányjogi panasz csupán a fellebbezésben foglalt érveknek a törvényszék által a támadott ítéletben foglalt cáfolatára korlátozódik, ezek azonban olyan jogalkalmazási és jogdogmatikai kérdések, amelyek alkotmányjogi kérdést nem vetnek fel.

- [15] Az indítványozó a panaszban az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének, 26. cikk (1) bekezdésének, illetve 28. cikkének sérelmét a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának megsértéséből vezette le, azonban e joggal összefüggésben a panasz nem befogadható, ezért a felsorolt rendelkezésekre történő hivatkozás szintén nem alkalmas arra, hogy megalapozza a panasz befogadását. Az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti; az Alkotmánybíróság értelmezésében pedig a hivatkozott rendelkezések nem is tartalmaznak alkotmányjogi panasszal érvényesíthető, Alaptörvényben biztosított jogot.
- [16] A fent írtakból kifolyólag az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslati joggal összefüggésben sem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, mert nem vet fel olyan körülményt, ami a jogorvoslat kiüresítését alátámasztaná.
- [17] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. április 27.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1404/2020.

